2025/1451

16.7.2025 г.

РЕШЕНИЕ (ОВППС) 2025/1451 НА СЪВЕТА

от 15 юли 2025 година

в подкрепа на усилията за предотвратяване и борба с незаконното разпространение и трафика на малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ) и боеприпаси за тях и тяхното въздействие в Северна и Южна Америка – фаза III

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за Европейския съюз, и по-специално член 28, параграф 1 и член 31, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност,

като има предвид, че:

(1) В Стратегията от 2018 г. на ЕС срещу незаконните огнестрелни оръжия, малки оръжия и леки въоръжения и боеприпаси за тях, озаглавена „Гарантиране на сигурността на оръжията и защитата на гражданите“ (наричана по-нататък „Стратегията на ЕС за МОЛВ“), се определят насоките за действията на Съюза в областта на малките оръжия и леките въоръжения (МОЛВ).

(2) На регионално равнище, със Стратегията на ЕС за МОЛВ Съюзът и неговите държави членки се ангажират да осигуряват помощ за другите държави да подобряват управлението и сигурността на държавните запаси чрез укрепване на националните законодателни и административни уредби и на институциите, регулиращи законосъобразното управление на доставките и запасите на МОЛВ и боеприпаси за силите на отбраната и сигурността.

(3) В Стратегията на ЕС за МОЛВ се отбелязва, че Съюзът ще се стреми към синергии със съответните американски държави и регионални организации за намаляване на незаконното разпространение и трафика на МОЛВ с цел намаляване на въоръженото насилие и престъпната дейност.

(4) Организацията на американските държави (ОАД) изпълнява функцията на секретариат на Междуамериканската конвенция за борба с незаконното производство и трафика на огнестрелни оръжия, боеприпаси, взривни вещества и други свързани с тях материали (CIFTA) и координира и изпълнява регионални инициативи за борба с незаконните МОЛВ в Северна и Южна Америка.

(5) Съюзът подпомагаше ОАД посредством решения (ОВППС) 2018/2010 ([1]) и (ОВППС) 2022/847 ([2]) на Съвета в подкрепа на дейностите за борба с незаконното разпространение и трафика на МОЛВ и боеприпаси за тях и тяхното въздействие в Латинска Америка и Карибския басейн,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. В контекста на изпълнението на Стратегията на ЕС за МОЛВ целта на настоящото решение е да се противодейства на въоръженото насилие в Северна и Южна Америка. За тази цел Съюзът финансира описания в приложението проект, чиято цел е да се противодейства на незаконното разпространение и незаконния трафик на огнестрелни оръжия и боеприпаси и да се предотврати използването на огнестрелни оръжия в силно засегнатите общности.

2. Целите на настоящото решение са:

а) укрепване на регулаторните рамки с цел справяне с трафика на огнестрелни оръжия в Северна и Южна Америка;

б) увеличаване на обмена на знания и на информация за трафика на огнестрелни оръжия и незаконното разпространение на МОЛВ в Северна и Южна Америка;

([1]) Решение (ОВППС) 2018/2010 на Съвета от 17 декември 2018 г. в подкрепа на борбата с незаконното разпространение и трафика на малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ) и боеприпаси за тях и тяхното въздействие в Латинска Америка и Карибския басейн в рамките на Стратегията на ЕС срещу незаконните огнестрелни оръжия, малки оръжия и леки въоръжения и боеприпаси за тях „Гарантиране на сигурността на оръжията и защитата на гражданите“ (ОВ L 322, 18.12.2018 г., стр. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/2010/oj).

([2]) Решение (ОВППС) 2022/847 на Съвета от 30 май 2022 г. в подкрепа на усилията за предотвратяване и борба с незаконното разпространение и трафика на малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ) и боеприпаси за тях и тяхното въздействие в Северна и Южна Америка (ОВ L 148, 31.5.2022 г., стр. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/847/oj).

в) подобряване на държавния капацитет за управление на жизнения цикъл на МОЛВ и боеприпасите, като се намали рискът от отклоняване към незаконния пазар;

г) укрепване на националните системи за систематично проследяване на незаконни МОЛВ;

д) намаляване на рисковите фактори, свързани с въоръженото насилие на общностно равнище; и

е) укрепване на подрегионалното сътрудничество чрез разработване и прилагане на Подрегионалната пътна карта за огнестрелните оръжия.

3. Подробно описание на проекта се съдържа в приложението към настоящото решение.

Член 2

1. Върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по-нататък „върховният представител“) отговаря за изпълнението на настоящото решение.

2. Техническото изпълнение на проекта, посочен в член 1, се извършва от ОАД.

3. ОАД изпълнява задачите си под отговорността на върховния представител. За тази цел върховният представител постига необходимите договорености с ОАД.

Член 3

1. Референтната сума за изпълнението на финансирания от Съюза проект е 4 055 956 EUR.

2. Разходите, финансирани чрез посочената в параграф 1 референтна сума, се управляват в съответствие с процедурите и правилата, приложими към общия бюджет на Съюза.

3. Комисията упражнява надзор върху правилното управление на разходите, посочени в параграф 2. За тази цел тя сключва с ОАД необходимото споразумение за финансиране. В споразумението за финансиране се предвижда, че ОАД трябва да осигурява видимост на приноса на Съюза, съответстваща на неговия размер.

4. Комисията полага усилия да сключи споразумението за финансиране, посочено в параграф 3, възможно най-скоро след влизането в сила на настоящото решение. Тя информира Съвета за евентуални трудности в хода на този процес, както и за датата на сключване на споразумението за финансиране.

Член 4

1. Върховният представител докладва на Съвета за изпълнението на настоящото решение въз основа на редовни описателни доклади, изготвяни от ОАД. Тези доклади служат за основа на оценката, осъществявана от Съвета.

2. Комисията докладва за финансовите аспекти на проекта, посочен в член 1.

Член 5

1. Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

2. Срокът на действие на настоящото решение изтича 36 месеца след датата на сключване на споразумението за финансиране, посочено в член 3, параграф 3. Той обаче изтича шест месеца след датата на влизане в сила на настоящото решение, ако в рамките на този период не бъде сключено споразумение.

Съставено в Брюксел на 15 юли 2025 година.

За Съвета

Председател

K. KALLAS

ПРИЛОЖЕНИЕ

Проект в подкрепа на усилията за предотвратяване и борба с незаконното разпространение и трафика на малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ) и боеприпаси за тях и тяхното въздействие в Северна и Южна Америка

Етап III

1. **Контекст**

Северна и Южна Америка продължават да бъдат регионът с най-високо ниво на насилие в света, с тежка икономическа, социална и човешка цена, която засяга особено най-уязвимите групи от населението. Според последното глобално проучване относно убийствата през 2021 г. в региона е регистриран най-високият процент на убийства в регионален мащаб – 15 убийства на 100 000 души население, в сравнение със средната стойност в световен мащаб от 5,8 на 100 000 души население ([1]). Въпреки че е постигнат напредък в намаляването на смъртните случаи – от 17,2 убийства на 100 000 души население през 2017 г. ([2]) – едно от всеки три убийства в света все още се извършва в Северна и Южна Америка. Освен това почти 70 % от тези убийства са извършени с огнестрелно оръжие ([3]). Поради това е от съществено значение да се укрепи капацитетът на държавите от Латинска Америка и Карибския басейн за справяне с въоръженото насилие.

Няколко фактора допринасят за въоръженото насилие в региона. Незаконното разпространение на оръжия и боеприпаси, особено в контекста на голямо неравенство, социално изключване и липса на достъп до обществени услуги и методи за мирно разрешаване на конфликти, застрашава сигурността на общностите. Освен това организираните престъпни групи застрашават стабилността на държавите от Латинска Америка и Карибския басейн, като подхранват незаконния пазар на оръжие чрез незаконни маршрути, които експлоатират лесните за преминаване граници, и недостатъчния контрол върху законната търговия с огнестрелни оръжия и боеприпаси. За да се противодейства ефективно на въоръженото насилие в Северна и Южна Америка, всеобхватните политики трябва да дадат приоритет на контрола на незаконните потоци от огнестрелни оръжия и боеприпаси и да противодействат на рисковите фактори на равнището на общността чрез решителен подход, насочен както към предлагането, така и към търсенето на незаконни огнестрелни оръжия и боеприпаси.

Регионът вече разполага с рамка за засилване на контрола върху жизнения цикъл на огнестрелните оръжия и боеприпасите. Конвенцията CIFTA, подписана през 1997 г. и ратифицирана от 31 държави от Северна и Южна Америка, продължава да бъде ключов механизъм за регионално сътрудничество за предотвратяване, борба и премахване на незаконното производство и трафик на огнестрелни оръжия, боеприпаси и взривни вещества. CIFTA установява правно обвързващи задължения, свързани с управлението през целия живот на огнестрелните оръжия и боеприпасите, намаляване на отклоняването от законните потребители и противодействие на трафика на огнестрелни оръжия. Необходимо е обаче да се увеличат усилията за прилагане на разпоредбите на конвенцията. Въпреки правителствените усилия регионът все още е изправен пред много предизвикателства при прилагането на тези политики, за да се гарантира, че само потребители, притежаващи разрешително, имат достъп до огнестрелни оръжия и боеприпаси.

Първоначалното предизвикателство се състои в липсата на данни за разбиране на нюансите на явлението във всяка държава и за установяване на пропуски в институционалния капацитет. Държавите също така не разполагат със законодателство, човешки ресурси и оборудване за контрол на законната търговия и легитимното използване на огнестрелни оръжия и боеприпаси. Въпреки че маркирането на огнестрелните оръжия се е увеличило, капацитетът на системите за водене на регистри е ограничен. Повечето системи все още са на хартиен носител или са фрагментирани, без интегриране на данни. На практика, след като цивилно лице или частно охранително дружество получи лиценз за притежаване на огнестрелно оръжие, няма определено звено или служители, които да проверяват спазването на условията на лиценза. Надзорът върху държавните арсенали също е слаб. Военните сили и силите за сигурност не прилагат систематично протоколи за управление на запасите, което увеличава вероятността от отклоняване на огнестрелни оръжия и боеприпаси към незаконния пазар, както и риска от непланирани експлозии в съоръженията за съхранение.

Отклоняването на огнестрелни оръжия и боеприпаси по време на международни трансфери също е сравнително лесно. Лицензиращите органи, митниците и граничните служби не разполагат с канали за комуникация в реално време и за проследяване на действителното движение на стоки. Липсата на оборудване, включително скенери, и липсата на обучение на граничните служители възпрепятстват процесите на проверка и засичането на скрити огнестрелни оръжия и боеприпаси.

([1]) СНПООН, Глобално проучване на убийствата. 2023 г. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/2023/GSH23_ExSum.pdf

([2]) СНПООН, Глобално проучване на убийствата. 2019 г. https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/global-study-on-homicide.html

([3]) СНПООН, Глобално проучване на убийствата. 2023 г. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/2023/GSH23_ExSum.pdf

Реакцията на наказателноправната система също е недостатъчна. Някои държави все още нямат специализирани звена за разследване и наказателно преследване на трафика на огнестрелни оръжия. Липсата на протоколи и ресурси за разследване на иззети огнестрелни оръжия възпрепятства наказателните разследвания, които биха могли да проследят произхода на огнестрелните оръжия, да ги свържат с множество местопрестъпления и да разкрият мрежи за незаконен трафик.

Държавите не разполагат с капацитет за управление на доставките на огнестрелни оръжия и боеприпаси, за да се гарантира, че само оправомощени потребители имат достъп до тях. Институционалният капацитет също е ограничен по отношение на справянето с незаконното търсене на огнестрелни оръжия и боеприпаси, както и с рисковите фактори, които възпрепятстват изграждането на култура на мир на общностно равнище.

За да се справи с тези предизвикателства, от 2019 г. насам с финансиране от Европейския съюз (Решение ОВППС 2018/2010 на Съвета и Решение ОВППС 2022/847 на Съвета) службата за обществена сигурност на Организацията на американските държави (СОС на ОАД), в рамките на Програмата за подпомагане на контрола на оръжията и боеприпасите (PACAM), предоставя всеобхватна техническа помощ на държави от Латинска Америка и Карибския басейн за укрепване на техните политики за противодействие и предотвратяване на трафика на огнестрелни оръжия и боеприпаси. PACAM е оперативният механизъм на ОАД за подкрепа на държавите – членки на ОАД, в борбата с въоръженото насилие чрез укрепване на капацитета им за спазване и прилагане на разпоредбите на международни инструменти, като например Междуамериканската конвенция за борба с незаконното производство и трафика на огнестрелни оръжия, боеприпаси, взривни вещества и други свързани с тях материали (CIFTA), Програмата за действие на ООН (UN-PoA) и Договора за търговията с оръжие (ДТО). PACAM подкрепя държавите – членки на ОАД, по тяхно искане, чрез многопластов подход:

— Законодателна подкрепа за подобряване на нормативната уредба за огнестрелните оръжия.

— Адаптирани, съобразени с потребностите и устойчиви техническа помощ и изграждане на капацитет в различни аспекти на управлението на огнестрелните оръжия и боеприпасите през целия им жизнен цикъл.

— Насърчаване на превантивни инициативи за укрепване на устойчивостта на общностите срещу въоръженото насилие чрез методиката на OASIS и намаляване на неразрешения достъп до огнестрелни оръжия.

От януари 2019 г. до юли 2024 г. изпълнението на двете решения на Съвета в областта на ОВППС доведе до значими резултати в региона, което донесе ползи за 28 държави от Латинска Америка и Карибския басейн чрез различни компоненти:

— Разработване на пътна карта на Централна Америка за предотвратяване на незаконното разпространение и трафика на огнестрелни оръжия и боеприпаси, приета от държавите от Централна Америка през февруари 2025 г.

— Законодателна помощ за 7 държави за укрепване на нормативната рамка за огнестрелните оръжия.

— Обучение на повече от 3 400 национални служители от 28 държави относно добри практики и стандарти за физическа сигурност и управление на запасите, маркиране и съхранение на огнестрелни оръжия и унищожаване на огнестрелни оръжия и боеприпаси.

— Подкрепа за 16 държави при маркирането на огнестрелните оръжия, включително чрез даряване на маркировъчни машини.

— Унищожаване на над 219 тона боеприпаси и 85 000 иззети, остарели или излишни МОЛВ в 6 държави.

— Подобрения в сигурността на 16 зони за складиране на огнестрелни оръжия и боеприпаси в 8 държави.

— Разработване на софтуер за контрол на инвентаризацията на огнестрелни оръжия и боеприпаси от институционални запаси, използван от 15 институции в 9 държави.

— Разработване на регионален механизъм за комуникация относно законния трансфер на огнестрелни оръжия и боеприпаси, включително национално решение за държавите, които все още използват системи на хартиен носител за управление на своите процеси на издаване на разрешения.

— Укрепване на уменията за живота за 2 600 изложени на риск млади хора от Хондурас и Перу чрез извънучилищни занятия в оркестър и хор.

— Създаване на референтен център в Хондурас за жертвите на насилие с използване на огнестрелни оръжия, който предостави психосоциална подкрепа на над 160 души и организира информационни дейности за повишаване на осведомеността.

— Обучение на над 300 заинтересовани страни от общността от Ел Салвадор, Хондурас и Перу в областта на предотвратяването на насилието и оказването на помощ на жертвите.

— Участие на над 2 800 граждани от Хондурас и Перу в информационни дейности и прояви за предотвратяване на насилието с цел насърчаване на култура на мир.

Чрез сътрудничество с Европейския съюз бе постигнат значителен напредък в борбата с трафика на огнестрелни оръжия в региона. Някои държави участваха в регионалните компоненти на проекта, като например механизми за координация и семинари, а основна група държави беше обхваната изцяло.

Въпреки този напредък все още се запазва необходимостта от продължаване на предоставянето на дългосрочна помощ на държавите за поддържане на добри практики. Опитът на СОС на ОАД показва, че в дългосрочен план непрекъснатата, адаптирана, съобразена с нуждите техническа и оперативна подкрепа е от съществено значение за постигането на систематично прилагане и национална ангажираност по отношение на сложните политики, като например контрола върху огнестрелните оръжия. В този нов етап ще бъде отчетено значението на дългосрочните стратегии за осигуряване на значима и устойчива промяна в политиките и условията за сигурност.

Етап III ще включва нови елементи въз основа на напредъка от етапи I и II, като например целенасочена помощ за подобряване на практиките за проследяване и предотвратяване на използването на огнестрелни оръжия и свързаните с тях инциденти в училищата. През тези пет години създадохме условия за въвеждането на тези нови елементи, които изискват непосредствени и близки взаимоотношения с държавните органи и открит диалог относно предизвикателствата, пред които те са изправени, и нуждите им. В този смисъл етап III не само ще допринесе за устойчивостта на предоставяната през последните пет години помощ, но и ще бъде направена още една крачка напред към справянето с въоръженото насилие в Северна и Южна Америка.

2. **Технически подход**

По време на този етап СОС на ОАД ще продължи да инвестира в цялостен подход, който съчетава стратегии за предотвратяване на въоръженото насилие и контрол на огнестрелните оръжия с цел противодействие както на неразрешеното предлагане, така и с търсенето на огнестрелни оръжия и боеприпаси чрез пет конкретни цели:

1. **Укрепване на регулаторните рамки за противодействие на трафика на огнестрелни оръжия в Северна и Южна Америка**

Един от компонентите на действието е съсредоточен върху укрепването на националните правни рамки, за да се гарантира, че те подкрепят оперативните дейности за контрол на огнестрелните оръжия и включват всички задължителни разпоредби на международната уредба. Това включва разширяване на наличността на стандарти и насоки по ключови аспекти на предотвратяването на въоръженото насилие и управлението на огнестрелните оръжия и боеприпасите през целия им жизнен цикъл, както и улесняване на достъпа за националните органи и техническия персонал.

През предходния етап СОС на ОАД разработи три нови насоки (унищожаване на МОЛВ, ФСУЗ на МОЛВ и предотвратяване на основаното на пола насилие, свързано със злоупотреба с огнестрелни оръжия), които бяха одобрени от Консултативния комитет на CIFTA и включени в допълнителната документация, която да направлява прилагането на конвенцията. На този етап СОС на ОАД ще продължи тези усилия чрез разработване на насоки на CIFTA относно програмите за доброволно предаване на оръжия и стандартите за безопасност и сигурност за частните охранителни дружества. Тези въпроси са от важно значение за региона. Значителни количества огнестрелни оръжия се разпространяват в силно засегнати общности, което налага повишаване на осведомеността относно рисковете, които представляват, и насърчаване на предаването им, с цел утвърждаване на култура на мир и мирно разрешаване на конфликти. Освен това частните охранителни дружества продължават да се разрастват в Латинска Америка и Карибския басейн, като милиони въоръжени охранители предоставят различни услуги в областта на сигурността. От решаващо значение е да се регулира използването на огнестрелни оръжия и боеприпаси от частни охранителни дружества, за да се намали отклоняването и злоупотребата с притежаваните от тях огнестрелни оръжия.

Освен това ще разширим и ще продължим да разпространяваме платформата за цялото полукълбо за знания в областта на огнестрелните оръжия, разработена по време на етап II. Тази платформа представлява централизирано хранилище на информация и данни относно трафика на огнестрелни оръжия в Северна и Южна Америка. Тя разполага с обществено достъпна зона с библиотека от свързани с темата публикации и инструмент за търсене, който позволява на потребителите да филтрират стандартите по интереси (като област на приложение, ниво на препоръчване и др.). Тя включва също така частна зона за регистрирани потребители от държави, разполагаща с форум за обмен на информация, регистър на органите и инструмент за електронно подаване на техните двугодишни доклади относно прилагането на CIFTA. Тази информация впоследствие е на разположение на информационните табла, които позволяват да се оценят държавният капацитет и пропуските в прилагането на конвенцията.

2. **Увеличаване на обмена на знания и информация относно трафика на огнестрелни оръжия и незаконното разпространение на МОЛВ в Северна и Южна Америка**

Като признава необходимостта от непрекъснато генериране на данни с цел по-доброто разбиране на характеристиките на трафика на огнестрелни оръжия в региона и за идентифициране на основните пропуски в институционалния капацитет, СОС на ОАД има за цел да увеличи наличието на инструменти за генериране на знания в рамките на CIFTA. Ще предоставим обучение на националните служители за това как да събират и систематизират данни за трафика на огнестрелни оръжия чрез три подрегионални семинара. На държавите ще бъде предоставена и индивидуализирана подкрепа, с цел подпомагането им при попълването и подаването на въпросника за изпълнение на CIFTA, който включва конкретни променливи за оценка на държавния капацитет въз основа на наличните референтни показатели (включително CIFTA, MOSAIC, IATG и други стандарти).

В партньорство с ЮНИДИР ще извършим задълбочен анализ на държавния капацитет за управление на жизнения цикъл на МОЛВ и боеприпасите, като използваме методиката на ЮНИДИР. Този анализ ще даде възможност на държавите да прилагат целенасочени стратегии за преодоляване на установените пропуски.

3. **Подобряване на държавния капацитет за управление на жизнения цикъл на МОЛВ и боеприпасите, намаляване на риска от отклоняване към незаконния пазар**

На оперативно равнище СОС на ОАД ще продължи да укрепва националния капацитет за управление на институционалните запаси и за намаляване на риска от загуба, кражба и отклоняване на оръжия и боеприпаси. Това ще включва обучение и целева помощ в областта на физическата сигурност и управлението на запасите (ФСУЗ), обхващащи безопасността, сигурността, отчетността, съхранението, транспортирането и боравенето с оръжия и боеприпаси, както и унищожаването на иззети, излишни или остарели огнестрелни оръжия и боеприпаси. Що се отнася до ФСУЗ, ще продължим да прилагаме методиката, разработена по време на предходните етапи, с цел да обучим националните оператори в извършването на оценка на условията в зоните за складиране. Въз основа на оценката на нуждите ще осъществим незначителни подобрения в инфраструктурата и сигурността на тези зони за складиране. Освен това ще продължим да предоставяме всеобхватна помощ за процесите на унищожаване, като осигуряваме оборудване, наставничество и обучение, както и сертифициране, за да гарантираме спазването на международните стандарти. Тази техническа помощ ще бъде интегрирана в дейностите за изграждане на капацитет (обучения, семинари, работни срещи) за изграждане на устойчивост в управлението на оръжията и боеприпасите през целия им жизнен цикъл.

4. **Укрепване на националните системи за проследяване на незаконни МОЛВ по системен начин**

Чрез предоставяната на предходните етапи подкрепа, особено при маркирането и воденето на регистри, бяха установени значителни пропуски в практиките за системно проследяване и системите за управление на информацията. Тези пропуски възпрепятстват способността на служителите на правоприлагащите органи да откриват модели на трафик, да предотвратяват отклоняванията и да укрепват сътрудничеството между държавите. За да се справи с този проблем и да използва установените с органите отношения, СОС на ОАД въвежда нов компонент в етап III, насочен към укрепване на националните системи за проследяване на незаконни МОЛВ по системен начин. Тази инициатива ще се изпълнява в партньорство с Интерпол, като се има предвид богатият ѝ опит в тази област с правоприлагащите органи. Този компонент включва регионален семинар за насърчаване на обмена на информация между държавите от Латинска Америка и Карибския басейн по темата за системното проследяване. Също така ще предоставим всеобхватна техническа помощ на избрана държава, като пилотна инициатива, включително разработването на Протокол относно връщането на огнестрелното оръжие, със стандартни оперативни процедури, работни механизми и процеси, за да се гарантира, че възстановените огнестрелни оръжия се сортират (като се вземат предвид приоритетните критерии за проследяване и разследване), проследяват и разследват, както и разполагането на работна група, която да подпомага националния персонал при прилагането на протокола и проследяването на огнестрелните оръжия от избрана извадка. Това включва изготвянето на разузнавателни доклади в подкрепа на полицейската работа.

5. **Намаляване на рисковите фактори, свързани с въоръженото насилие на общностно равнище**

СОС на ОАД ще продължат да възприемат цялостен подход за предотвратяване на насилието с огнестрелни оръжия на общностно равнище, като целенасочените политики ще разглеждат рисковите групи както като жертви така и като извършители на въоръжено насилие. Това включва прилагането на методиката на OASIS на СОС на ОАД в една държава, която включва извънучилищни занятия по музика с цел развиване на житейски умения на изложени на риск млади хора; предлагане на психосоциална подкрепа и насърчаване на дейности за повишаване на осведомеността на общността чрез референтен център за жертвите на въоръжено насилие; и обучение на заинтересованите страни от общността за предотвратяване на въоръженото насилие. Освен това друг акцент на етап III ще бъде предотвратяването на насилието, свързано с огнестрелни оръжия в училищата чрез предоставяне на обучение на преподавателите и училищния персонал относно стратегиите за превенция, интервенция и помощ за жертвите на насилие, свързано с огнестрелни оръжия. Тази дейност ще бъде допълнена от семинари, насочени към журналисти и инфлуенсъри, за да се подобри отразяването на насилието, свързано с огнестрелни оръжия, с цел да се предотврати по-нататъшното въвличане в такива случаи и тяхното възпроизвеждане. Ще продължим също така да надграждаме върху напредъка на етап II, като предлагаме обучение на обучаващи, за да разпространим знания и добри практики за предотвратяване на основаното на пола насилие, свързано с огнестрелни оръжия. И накрая, като се има предвид първоначалната работа от етап II, ще предложим техническа помощ за кампании за повишаване на осведомеността и програми за доброволно предаване на оръжия с цел намаляване на незаконното разпространение на огнестрелни оръжия в силно засегнатите общности.

6. **Засилване на подрегионалното сътрудничество чрез разработване и прилагане на подрегионална пътна карта за огнестрелните оръжия**

В етап II на сътрудничеството СОС на ОАД, в координация с UNLIREC и Системата за интеграция на Централна Америка (SICA), успешно разработи пътната карта на Централна Америка за предотвратяване на незаконното разпространение и трафика на огнестрелни оръжия и боеприпаси. В етап III СОС на ОАД ще създаде механизъм за последващи действия в подкрепа на изпълнението на пътната карта за огнестрелните оръжия в Централна Америка, както това е възложено от Общото събрание на Организацията на американските държави ([4]). Структурата на механизма за последващи действия ще бъде определена съвместно с участващите държави, като се вземат предвид извлечените поуки и добрите практики от другите пътни карти, включително следното:

— Създаване на рамка за мониторинг и оценка на пътната карта, включително определяне на координационни звена за мониторинг и оценка и разработване на уеб-базирана платформа, чрез която държавите да докладват за напредъка по пътната карта;

— Оказване на помощ на държавите при събирането на оценките на изходното състояние, включително техническа подкрепа за обучение на държавите при използването на рамката за мониторинг и оценка, както и подкрепа за събиране на необходимите данни;

— Организиране на годишни срещи на държавите след приемането на пътната карта;

— Редовни срещи на партньорите по изпълнението, държавните органи и донорите (поотделно и съвместно);

— Национални семинари и техническа помощ за държавите за разработване на национални планове за действие, като се вземат предвид общите цели на пътната карта, включително обучение, обучения за повишаване на осведомеността и индивидуално наставничество за държавите.

В етап III СОС на ОАД ще придвижи напред ключови елементи на механизма за последващи действия, като например организиране на годишна среща, създаване на рамката за мониторинг и оценка и подпомагане на някои държави с оценки на изходното състояние и национални планове за действие. СОС на ОАД също така ще се стреми към допълнителен донорски принос за укрепване на рамката за изпълнение на пътната карта за огнестрелните оръжия в Централна Америка.

Освен това, като се има предвид интересът на държавите от подрегиона на Андите (Боливия, Колумбия, Еквадор и Перу) да разгледат въпроса за трафика на огнестрелни оръжия в рамките на по-съгласуван и интегриран подход, дължащ се на специфичните нужди на подрегиона (повлиян от местната динамика на престъпните групи, потоците на наркотици и незаконния минен добив), на етап III СОС на ОАД ще започне процеса на разработване на пътна карта за огнестрелните оръжия на държавите от Андите. По време на този първоначален етап ще очертаем нуждите и приоритетите на държавите и ще разработим проект на пътната карта чрез национални и регионални семинари с представители на правителствата. Ще се стремим също така да намерим други източници на финансиране, които да допълнят ресурсите на Европейския съюз и да постигнем приемането на пътната карта в рамките на етап III.

Обобщение подход при прилагането

Като разглежда тези многобройни области, действието има за цел едновременно да отговори на нуждите на държавите и да насърчи дългосрочни, устойчиви промени. Дейностите за засилване на контрола върху огнестрелните оръжия и за намаляване на доставките им ще бъдат допълнени от превантивни мерки за намаляване на търсенето в общностите, силно засегнати от въоръжено насилие.

СОС на ОАД, чрез РАСАМ, ще координира и изпълнява действието в сътрудничество с други агенции и национални органи. Като използва политическите форуми и каналите за комуникация на ОАД, СОС на ОАД ще определи държавите, които се нуждаят от подкрепа, и ще работи с тях за създаване на адаптирани планове за помощ. В рамките на този проект ще бъде възприет специфичен и индивидуализиран подход към всяка държава, като се отчита, че нуждите и пропуските са различни. Не всички страни ще получат подкрепа по всички компоненти на проекта. вместо това СОС на ОАД ще продължи да използва успешната методика на РАСАМ: набелязване на нуждите, ангажиране на органите, изготвяне на планове за помощ и разполагане на мисиите. СОС на ОАД също така ще участва в механизми за координация, за да се избегне дублиране на работата, като например продължаване на подкрепата за карибските държави чрез Пътната карта за огнестрелните оръжия в Карибския басейн.

([4]) „27. Да изиска СУБ, чрез СОС и в рамките на Програмата за подпомагане на контрола на оръжия и боеприпаси (РАСАМ), която е доброволна програма: а) да подкрепи разработването и изпълнението на пътната карта на Централна Америка за предотвратяване на незаконния трафик и разпространение на оръжия и боеприпаси в координация със SICA и Регионалния център на ООН за мир, разоръжаване и развитие в Латинска Америка и Карибския басейн (UNLIREC), включително създаването на механизъм за последващи действия с цел наблюдение на напредъка и насърчаване на ефективната координация между правителствата, партньорите по изпълнението и донорите;“ (AG/RES. 3009 – LIII-O/23, приета на 23 юни 2023 г.)

Аспекти, свързани с пола и правата на човека

Като се имат предвид различните въздействия на въоръжените конфликти върху уязвимите лица, етап III ще запази перспективата, основана на пола и правата на човека. Това включва ангажиране на жените на всички равнища на изпълнение на проектите и насърчаване на равното участие на жените в дейностите по проекта. В дейностите за предотвратяване на насилието ще бъде обърнато специално внимание на нуждите на жените и момичетата от безопасност и сигурност в рамките на техните общности и от участието им в намирането на решения на тези предизвикателства. Освен това компонентите ще бъдат съсредоточени изключително върху справянето с насилието, основано на пола.

7. **Обща цел**

Укрепване на капацитета на държавите от Латинска Америка и Карибския басейн, за справяне с въоръженото насилие в региона чрез контрол на разпространението и незаконния трафик на огнестрелни оръжия и боеприпаси и предотвратяване на използването на огнестрелни оръжия в силно засегнатите общности.

8. **Описание на стратегиите за интервенция по проекта**

Цел 1: Укрепване на регулаторните рамки за справяне с трафика на огнестрелни оръжия в Северна и Южна Америка

Дейности

— Техническа помощ за държавите за преразглеждане на законодателството и нормативната рамка, като се вземат предвид международните стандарти, и вътрешно хармонизиране на мандатите, както и интегриране на перспектива, основана на пола;

— Разработване на насоки на CIFTA за създаване, планиране, изпълнение и оценка на доброволни програми за предаване на оръжия;

— Разработване на насоки на CIFTA с препоръки за стандарти за безопасност и сигурност, които частните охранителни дружества трябва да поддържат, за да се избегне отклоняването на МОЛВ и боеприпаси към незаконния пазар;

— Разпространение на платформа за цялото полукълбо за знания, включително оптимизиран инструмент за търсене с цел улесняване на достъпа до стандартите и насоките на CIFTA (разработени по време на етап II).

Резултати

— Предоставяне на законодателна помощ за подобряване на националната нормативна рамка за огнестрелните оръжия, като се вземат предвид международните стандарти и свързаните с пола аспекти, на поне три държави от региона;

— Увеличаване на наличието на регионални инструменти в подкрепа на държавите във всички аспекти на контрола на огнестрелните оръжия (както на равнище предлагане, така и на равнище търсене) чрез разработване и предоставяне на: i) насоки на CIFTA за разработване, планиране, прилагане и оценяване на програми за доброволно предаване на оръжия; и ii) насоки на CIFTA относно практиките за безопасност и сигурност за частни охранителни дружества, които използват огнестрелни оръжия;

— Платформа за цялото полукълбо за знания в областта на огнестрелните оръжия с разширена и разпространена сред заинтересованите страни в региона.

Цел 2: Увеличаване на обмена на знания и информация относно трафика на огнестрелни оръжия и незаконното разпространение на МОЛВ в Северна и Южна Америка

Дейности

— Цялостна оценка на държавния капацитет за управление на жизнения цикъл на МОЛВ и боеприпасите (като се има предвид методиката на UNIDIR за оценка на изходното състояние на управлението на оръжията и боеприпасите);

— Прилагане на въпросника на CIFTA за определяне на държавния капацитет за управление, предотвратяване, контрол и наказателно преследване на незаконната търговия с огнестрелни оръжия;

— Обучение на националните служители за събиране и систематизиране на данни относно трафика на огнестрелни оръжия и незаконното разпространение на МОЛВ, като се отчитат свързаните с пола аспекти.

Резултати

— Оценка на изходното състояние на управлението на оръжията и боеприпасите съгласно UNIDIR, извършена в една държава от региона;

— Въпросник на CIFTA, разпространен в региона, като най-малко 60 % от държавите – страни по CIFTA, предоставят своите отговори;

— Изготвяне, публикуване и разпространение на доклад с основните констатации от прилагането на въпросника на CIFTA;

— Три виртуални подрегионални семинара (Мезоамерика, Южна Америка и Карибския басейн) с най-малко 20 участници във всеки от тях, проведени с цел повишаване на осведомеността на високопоставените национални служители относно инструментите за събиране на данни за трафика и незаконното разпространение на огнестрелни оръжия, както и относно техниките и стратегиите за подобряване на събирането и систематизирането на данни.

Цел 3: Подобряване на държавния капацитет за управление на жизнения цикъл на МОЛВ и боеприпасите, намаляване на риска от отклоняване към незаконния пазар

Дейности

— Разработване и провеждане на специализирано обучение за националните служители по управление на оръжията и боеприпасите, включително относно ФСУЗ, маркиране и водене на регистри, доброволни кампании за предаване на оръжия и унищожаване на МОЛВ и боеприпаси, като се вземат предвид международните стандарти и добрите практики;

— Осигуряване на международно сертифициране на високо равнище за обезвреждане на взривни устройства (EOD-3) на националните служители в партньорство с Министерството на отбраната на Испания;

— Техническа и материална помощ и сертифициране на националните процеси за унищожаване на конфискувани, остарели или излишни МОЛВ и боеприпаси;

— Техническа и материална помощ за оценка и подобряване на инфраструктурата на националните складове за МОЛВ и боеприпаси в съответствие със стандартите за CIFTA, MOSAIC и IATG.

— Провеждане на един семинар за ползвателите на софтуера за контрол на инвентаризацията на оръжията и боеприпасите (SAM), разработен по време на етап I и разширен през етап II, за да се определят предизвикателствата и изискванията за модернизиране;

— Предоставяне на SAM на националните институции на държавите – членки на ОАД, които го изискат, включително обучение и помощ за потребителите;

— Пилотно въвеждане на първоначалната концепция за електронното решение за регионалния механизъм за комуникация относно законния трансфер на оръжия и боеприпаси (MCTA), разработен по време на етап II;

— Разработване на незадължителните модули на регионалния механизъм за комуникация относно законния трансфер на оръжия и боеприпаси (MCTA) и допълнителните функции, като се вземе предвид обратната информация, получена от пилотните държави;

— Подкрепа за внедряването на националната лицензионна система за контрол на износа/вноса в държавите, разработена по време на етап II, включително адаптиране към националните стандарти и процеси.

Резултати

— Най-малко 50 000 МОЛВ и 100 тона боеприпаси, излишни, остарели и/или иззети са унищожени с помощта на и/или чрез сертифициране по проекта;

— Най-малко 400 национални служители от 10 държави са обучени и са подобрили знанията си по отношение на прилагането на добрите практики в управлението на оръжията и боеприпасите;

— Най-малко 30 национални служители от 10 държави – членки на ОАД, са сертифицирани по EOD-3, в партньорство с Министерството на отбраната на Испания;

— Подобряване на сигурността на институционалните запаси в най-малко 5 национални зони за складиране/складове за МОЛВ и боеприпаси в региона;

— Подобрен капацитет за инвентаризация и отчетност на МОЛВ и боеприпаси в запасите на националните институции чрез подобряване и разпространение на SAM;

— Увеличен капацитет на най-малко 3 държави – членки на ОАД, за контролиране на международния трансфер на МОЛВ и боеприпаси чрез въвеждането на националната система за лицензиране;

— Регионалният механизъм за комуникация относно предаването на оръжия и боеприпаси (MCTA) е напълно разработен и изпробван от държавите – членки на ОАД.

Цел 4: Създаване или укрепване на национални системи за проследяване на незаконни МОЛВ по системен начин

Дейности

— Провеждане на подрегионални семинари за обмен на информация относно добри практики за проследяване на незаконни МОЛВ;

— Разработване на национални протоколи относно връщането на огнестрелното оръжие, за да се даде възможност за системно проследяване и разследване на върнати огнестрелни оръжия в партньорство с Интерпол;

— Техническа помощ за националните органи за идентифициране и проследяване на върнати огнестрелни оръжия и генериране на разузнавателна информация, която да захранва съответните разследващи звена;

— Оценка на основните пропуски в системите за водене на регистри и събирането на данни, които възпрепятстват вътрешното и международното проследяване на върнати огнестрелни оръжия, и предоставяне на техническа помощ и ресурси за укрепване или създаване на тези национални системи/бази данни, като се вземат предвид установените пропуски;

— Техническа и материална помощ във връзка с маркирането и воденето на регистри, особено за държавите членки, подпомагани в предходните етапи на сътрудничеството с Европейския съюз.

Резултати

— Увеличаване на капацитета в една държава – членка на ОАД, за проследяване на събраните МОЛВ чрез разработване на протокол относно връщането на огнестрелното оръжие, предлагане на техническа помощ за проследяване на огнестрелните оръжия и подобряване на системите и оборудването, необходими за проследяване на национално и международно равнище;

— Един регионален семинар с най-малко 20 участници, проведен с цел разпространение на добрите практики за проследяване, рамките за проследяване на CIFTA (включително определянето на звена за контакт за проследяване) и обмен на информация;

— Оказана подкрепа на пет национални институции от държавите – членки на ОАД за подобряване на техния капацитет за маркиране и водене на регистри.

Цел 5: Намаляване на рисковите фактори, свързани с въоръженото насилие на общностно равнище

Дейности

— Предоставяне на ежедневни извънкласни дейности за укрепване на житейските умения на младите хора, изложени на риск, чрез използване на методиката на OASIS в една държава – членка на ОАД;

— Създаване на референтен център за психосоциална подкрепа за жертвите на въоръжено насилие в поне една общност, явяваща се „гореща точка“, на една държава – членка на ОАД;

— Обучение на създатели на политики на местно равнище, правителствени служители, доставчици на услуги, преподаватели, родители и лица от гражданското общество относно предотвратяването на насилието с използване на огнестрелни оръжия;

— Разработване и предлагане на регионална образователна програма за обучение (чрез масов отворен онлайн курс и курс за обучение на обучаващи) за преподаватели, училищни служители и други органи относно начините за справяне и предотвратяване на използването на огнестрелни оръжия в училищата;

— Обучение на национални служители от публичния сектор (чрез хибриден подход с присъствени модули и масов отворен онлайн курс) относно предотвратяването на основаното на пола насилие с използването на огнестрелни оръжия;

— Провеждане на семинари с журналисти и инфлуенсъри в цифровата сфера за повишаване на осведомеността относно рисковите фактори, във връзка с насилието, свързано с огнестрелни оръжия, и призовава за действия във връзка с прекъсването и предотвратяването на насилието;

— Техническа и материална помощ за една държава – членка на ОАД, при разработването и прилагането на програми за осведоменост за риска и доброволно предаване на оръжия в избрани общности.

Резултати

— Най-малко 300 млади хора, изложени на риск (включително младежи, които са в конфликт със закона) от подкрепени общности са подобрили житейските си умения чрез обучение и ежедневни извънкласни дейности;

— Един референтен център за психосоциална подкрепа за жертвите на насилие с използване на огнестрелни оръжия, създаден в една общност, предлагащ i) индивидуализирана психосоциална подкрепа за най-малко 100 жертви на насилие и/или лица, изложени на риск да бъдат участници или потърпевши във въоръжено насилие; и ii) тематични семинари относно предотвратяването на насилието и информационни дейности в рамките на училищната общност и местните пространства за участие;

— Най-малко 200 създатели на политики на местно равнище, правителствени служители, доставчици на услуги, преподаватели, родители и лица от гражданското общество, обучени в областта на предотвратяването на въоръжено насилие;

— Най-малко 150 възпитатели, училищни служители и други имащи отношение национални органи, обучени да разглеждат и предотвратяват използването на огнестрелни оръжия в училищата;

— Най-малко 150 държавни служители и лица от гражданското общество са обучени за предотвратяване на основаното на пола насилие, свързано със злоупотреба с огнестрелни оръжия, включително 15 лица, обучени за разпространяване на знания чрез курса за обучение на обучители;

— Най-малко 25 журналисти и инфлуенсъри в цифровата сфера са повишили осведомеността си за рисковите фактори, свързани с въоръженото насилие, чрез участието си в семинара относно предотвратяването на насилието, свързано с огнестрелни оръжия.

— Обучение за повишаване на осведомеността относно рисковете и кампании за доброволно предаване на оръжия, проведени в подкрепените общности в една държава, с принос за намаляване на търсенето и наличието на огнестрелни оръжия.

Цел 6: Засилване на подрегионалното сътрудничество чрез разработване и прилагане на подрегионална пътна карта за огнестрелните оръжия

Дейности

— Създаване на рамка за мониторинг и оценка на пътната карта за огнестрелните оръжия в Централна Америка, включително разработване на електронни инструменти в подкрепа на събирането и анализа на данни;

— Техническа помощ за държавите от Централна Америка във връзка с мониторинга и оценката на пътната карта, включително подкрепа за извършване на оценки на изходното състояние, обучение на националните служители за използване на рамката за мониторинг и оценка и текуща помощ за събиране на необходимите данни;

— Провеждане на една присъствена годишна среща на държавите, донорите и партньорите по изпълнението на пътната карта за огнестрелните оръжия в Централна Америка;

— Провеждане на двугодишни виртуални срещи на партньорите по изпълнението, правителствените органи и донорите (поотделно и съвместно);

— Провеждане на национални семинари и предоставяне на техническа помощ за държавите от Централна Америка за разработване на национални планове за действие, като се вземат предвид общите цели на пътната карта, включително обучение, и индивидуално наставничество за държавите.

Резултати

— Рамка за мониторинг и оценка на пътната карта за огнестрелните оръжия в Централна Америка, разработена и одобрена от участващите държави;

— Оценка на изходното състояние, извършена в поне 50 % от участващите държави от Централна Америка;

— Една присъствена годишна среща за пътната карта за огнестрелните оръжия в Централна Америка;

— Шест виртуални срещи за пътната карта за огнестрелните оръжия в Централна Америка, проведени с партньори по изпълнението, правителствени органи и донори;

— В поне 40 % от участващите в пътната карта за огнестрелните оръжия в Централна Америка държави са разработени и одобрени национални планове за действие;

— Проект на пътна карта за огнестрелните оръжия в Андите, разработен и съгласуван с държавите от подрегиона на Андите.

9. **Продължителност**

Общата очаквана продължителност на всеобхватния регионален етап III ще бъде 36 месеца.

10. **Орган, отговорен за техническото изпълнение**

Техническото изпълнение на тази програма е възложено на службата за обществена сигурност на Генералния секретариат на Организацията на американските държави (СОС на ОАД). СОС на ОАД се намира в изключителна позиция за осигуряване на подкрепа на държавите от Северна и Южна Америка, като се има предвид двойната роля на службата като технически съсекретариат на CIFTA и като технически и оперативен орган на ОАД в тази област. В това си качество СОС на ОАД има доказан добър опит в осъществяването на проекти и програми, които подпомагат държавите – членки на ОАД, при изпълнението на задълженията им за гарантиране на сигурността на национални запаси от огнестрелни оръжия, за въвеждане на законодателни мерки за криминализиране на незаконното производство и трафик на огнестрелни оръжия, за изискване на маркиране на огнестрелните оръжия и за споделяне на информация относно проследяването и моделите на незаконен трафик с други страни, подписали CIFTA. Никоя друга регионална или подрегионална организация, обхващаща всички държави от Северна и Южна Америка, не притежава политическото влияние, техническия експертен опит или географския обхват, необходими за подкрепата и подпомагането на всички американски държави.

По време на етап III СОС на ОАД ще продължи да координира и да си сътрудничи с други институции и организации. От етап I насам бяха създадени стратегически партньорства със субекти, които подкрепят държавите от Латинска Америка и Карибския басейн, за да се избегне дублирането на усилия и да се увеличи максимално ефективността на действието. Тези партньори включват Регионалния център на ООН за мир, разоръжаване и развитие в Латинска Америка и Карибския басейн (UNLIREC), Службата на ООН по наркотиците и престъпността (СНПООН), Института на ООН по разоръжаването (ЮНИДИР), Изпълнителната агенция по въпросите на престъпността и сигурността на Карибската общност (CARICOM IMPACS), Междуамериканския съвет по отбрана, Консултативния екип за управление на боеприпасите към Женевския международен център за хуманитарно разминиране (AMAT-GICHD) и Интерпол.

11. **Значение**

— **Регионално значение**

Въпреки значителния напредък в консолидирането на демокрацията и постигането на социално-икономическо развитие, страните от Латинска Америка и Карибския басейн продължават да са изправени пред огромни предизвикателства в усилията си за гарантиране на безопасността на своите граждани и общности. Обществената сигурност или липсата на такава е основен приоритет както за гражданите, така и за държавните органи в региона. Северна и Южна Америка продължава да бъде един от регионите в света, които са най-силно засегнати от насилието, като експертите определят наличието на огнестрелни оръжия и неограничения достъп до тях като ключови рискови фактори, допринасящи за високите равнища на водещо до смърт насилие. Към този проблем се добавя и нарастващата степен на организираност и сложност на организираните престъпни групи, които разшириха дейността си и към настоящия момент доминират на пазара на незаконен трафик на оръжие. Тези групи преминаха от вертикални структури към мрежови организации, което доведе до по-голяма ефективност и рентабилност на техните незаконни дейности и до увеличаване на предизвикателствата, свързани с идентифицирането и разследването на нарушителите.

Ясно е, че трафикът и наличието на огнестрелни оръжия оказват значително въздействие върху региона, което представлява едно от основните предизвикателства пред регионалната и световната сигурност. Това е отразено в няколко политически и правни ангажимента, поети от държавите в региона, включително:

— Ратифициране на Конвенцията CIFTA и други международни инструменти, като ДТО и Протокола за огнестрелните оръжия;

— Активно участие в доброволни рамки като Програмата за действие на ООН и Глобалната рамка за управление на конвенционалните боеприпаси през целия им жизнен цикъл;

— Приемане на пътната карта за огнестрелните оръжия в Карибския басейн и Централна Америка.

CIFTA въвежда няколко задължения към държавите – страни по конвенцията, включително установяване на юрисдикция по отношение на престъпленията; задължително маркиране на огнестрелните оръжия; водене на регистри за проследяване, подобряване на контрола върху трансферите, мерки за предотвратяване на отклоняването и транснационално сътрудничество. Вторият курс на действие на CIFTA укрепва целите в тези области на държавите – страни по CIFTA, в съответствие с Програмата за действие на ООН и Протокола за огнестрелните оръжия. Този проект използва тази рамка за предоставяне на техническа помощ на държавите при привеждането в действие на ангажиментите и разпоредбите на тези договори, по-специално на Конвенцията CIFTA.

— **Привеждане в съответствие с приоритетите на Европейския съюз**

Целите, дейностите и очакваните резултати от този проект са съгласувани с целите и подхода на стратегията на ЕС „Гарантиране на сигурността на оръжията и защита на гражданите“ ([5]), като се отчита многостранната перспектива за насърчаване на ангажираността между различни региони по света. Чрез партньорство с ОАД това действие ще продължи да насърчава полезните взаимодействия между ЕС и ОАД, а оттам и между Европа и Северна и Южна Америка, с цел намаляване на въоръженото насилие и престъпната дейност. По-специално, това действие ще подпомогне работата на Европейския съюз в региона чрез целенасочена подкрепа за държави, които са сериозно засегнати от разпространението, прекомерното натрупване и трафика на МОЛВ.

По-конкретно, етап III отразява следните приоритети на стратегията:

2.1. Укрепване на нормативната уредба: Дейностите по цел 1 на действието имат за цел да гарантират, че държавите хармонизират законодателството си с международните стандарти и разполагат с инструменти за подпомагане на прилагане на международните договори и конвенциите;

2.2.2. Контрол на износа на огнестрелни оръжия и на боеприпасите за тях: Насърчаването на националната система за лицензиране и на регионалния механизъм за комуникация относно законния трансфер на огнестрелни оръжия и боеприпаси по цел 3 отразява значимостта на контролирането на законната търговия, за да се избегнат отклоненията към незаконния пазар;

2.2.3. Сигурно управление на запасите от МОЛВ и боеприпаси: Цел 3 включва редица дейности, насочени към ФСУЗ, включително обучение на длъжностни лица, както и техническа и материална помощ за подобряване на практиките и съоръженията в съответствие с международните стандарти за MOSAIC и IATG;

2.2.4. Отговорно обезвреждане на МОЛВ и на боеприпасите за тях: Цел 3 включва обучение, материално подпомагане, надзор и сертифициране на процесите на унищожаване на огнестрелни оръжия и боеприпаси за държавите, които го изискват;

2.2.5. Транссекторни въпроси: В рамките на всички цели на действието ще насърчаваме решения и стратегии за справяне с трафика на огнестрелни оръжия чрез всеобхватен подход, включително транссекторни въпроси като чувствителността към аспектите на пола и използването на информационни технологии.

Освен това действието е приведено в съответствие и с Плана за действие на ЕС относно трафика на огнестрелни оръжия за периода 2020–2025 г., като се имат предвид четирите му установени приоритета:

— Приоритет 1: Защита на законния пазар и ограничаване на отклоняването

— Приоритет 2: По-пълни разузнавателни данни

— Приоритет 3: Увеличаване на натиска върху престъпните пазари

— Приоритет 4: Засилване на международното сътрудничество

Много от дейностите и очакваните резултати от това действие ще спомогнат за намаляване на отклоняването от държавни и недържавни оправомощени потребители (като например предлагане на техническа помощ за ФСУЗ, маркиране и унищожаване), както и за повишаване на ефективността на действията за справяне с трафика на огнестрелни оръжия чрез насърчаване на всеобхватна стратегия за проследяване за правоприлагащите органи. Освен това чрез действието Европейският съюз увеличава подкрепата, предоставяна на Северна и Южна Америка, и обхвата на своята програма за международно сътрудничество. Както беше споменато, Северна и Южна Америка е регионът, който е най-силно засегнат от насилие, свързано с огнестрелни оръжия, което застрашава сигурността не само в региона, но има вредни последици в други части на света, включително в Европа, като например междурегионалните маршрути за трафик на огнестрелни оръжия и незаконната миграция поради нестабилността на Северна и Южна Америка.

Целите, дейностите и очакваните резултати от този проект са тясно свързани с целите и подхода на стратегията на ЕС „Гарантиране на сигурността на оръжията и защита на гражданите“ ([6]), като се подчертава многостранната перспектива за насърчаване на ангажираността между регионите. Чрез партньорство с ОАД тази инициатива ще продължи да създава полезни взаимодействия между ЕС и ОАД, а оттам и между Европа и Северна и Южна Америка, за намаляване на въоръженото насилие и престъпната дейност. По-конкретно, този проект ще подчертае работата на Европейския съюз в региона чрез предоставяне на целенасочена подкрепа на държави, сериозно засегнати от разпространението, прекомерното натрупване и трафика на малки оръжия и леки въоръжения (МОЛВ).

([5]) „Гарантиране на сигурността на оръжията и защита на гражданите“ Стратегия на ЕС срещу незаконните огнестрелни оръжия, малки оръжия и леки въоръжения и боеприпаси за тях, приета от Съвета на 19 ноември 2018 г.

([6]) „Гарантиране на сигурността на оръжията и защита на гражданите“: Стратегия на ЕС срещу незаконните огнестрелни оръжия, малки оръжия и леки въоръжения и боеприпаси за тях, приета от Европейския съвет на 19 ноември 2018 г.

Етап III отразява следните приоритети на стратегията на ЕС:

Укрепване на нормативната уредба: Дейностите по цел 1 са насочени към подпомагане на държавите в привеждането на тяхното законодателство в съответствие с международните стандарти, както и към осигуряване на необходимите механизми за ефективно прилагане на съответните международни инструменти.

Контрол на износа на огнестрелни оръжия и боеприпаси: Цел 3 насърчава националните системи за лицензиране и регионалните механизми за комуникация относно законния трансфер на огнестрелни оръжия и боеприпаси, като обръща внимание на значението на контрола на законната търговия, за да се предотврати отклоняването към незаконния пазар.

Сигурно управление на запасите от МОЛВ и боеприпаси: Цел 3 включва дейности, насочени към ФСУЗ, включително обучение на длъжностни лица и предоставяне на техническа и материална помощ за подобряване на практиките и съоръженията в съответствие с международни стандарти като MOSAIC и IATG;

Отговорно обезвреждане на МОЛВ и боеприпаси: Цел 3 включва също така обучение, материално подпомагане, надзор и сертифициране на процесите на унищожаване по отношение на огнестрелни оръжия и боеприпаси в държавите, които се нуждаят от такава подкрепа.

Транссекторни въпроси: В рамките на всички цели действието насърчава всеобхватни решения за справяне с трафика на огнестрелни оръжия, като включва транссекторни въпроси като чувствителността към аспектите на пола и използването на информационни технологии.

Това действие е съгласувано и с Плана за действие на ЕС относно трафика на огнестрелни оръжия за периода 2020–2025 г., в който се определят четири приоритета:

Защита на законния пазар и ограничаване на отклоняването: Дейностите и очакваните резултати имат за цел да намалят отклоняванията от държавни и недържавни оправомощени потребители чрез техническа помощ за ФСУЗ, маркиране и унищожаване.

По-пълни разузнавателни данни: Всеобхватната стратегия за проследяване, насърчавана в това действие, ще повиши ефективността на действията за справяне с трафика на огнестрелни оръжия от страна на правоприлагащите органи.

Увеличаване на натиска върху престъпните пазари: Чрез справяне с незаконния трафик на МОЛВ и засилване на сътрудничеството с правоприлагащите органи това действие допринася за увеличаване на натиска върху престъпните пазари.

Засилване на международното сътрудничество: Това действие засилва подкрепата, предлагана на Северна и Южна Америка, и разширява програмата на ЕС за международно сътрудничество. Регионът на Северна и Южна Америка е в значителна степен засегнат от насилието, свързано с огнестрелни оръжия, което застрашава сигурността и има вредни последици в световен мащаб, включително междурегионалните маршрути за трафик на огнестрелни оръжия и незаконната миграция поради регионалната нестабилност.

В отговор на тези приоритети проектът допринася за намаляване на насилието, свързано с огнестрелните оръжия в Северна и Южна Америка, и подобрява регионалната и международната сигурност, като демонстрира ангажимента на ЕС за насърчаване на стабилността и безопасността във всички региони.

12. **Докладване**

СОС на ОАД ще изготвя редовни доклади в съответствие с договореното споразумение за делегиране.